

REACTIE INTERNETCONSULTATIE

KvK Haaglanden 52988368

DATUM: 31 december 2019

ONDERWERP: Internetconsultatie conceptbesluit Pensioenverdeling bij scheiding

Geachte heer Koolmees,

Graag maakt de Pensioenfederatie van de mogelijkheid gebruik om te reageren op de internetconsultatie van het conceptbesluit bij het Wetsvoorstel Pensioenverdeling bij scheiding. Het conceptbesluit is niet los te zien van het wetsvoorstel. We gebruiken deze gelegenheid daarom ook om onze zorgen te uiten over enkele aspecten uit het wetsvoorstel dat op 16 september 2019 is ingediend bij de Tweede Kamer.

Verdergaande vereenvoudiging is echt noodzaak. Wij doen daarom concrete voorstellen om te stroomlijnen binnen de beleidsmatige doelstelling van het wetsvoorstel. Zonder aanpassingen doorkruisen die aspecten in de praktijk een uitlegbare en uitvoerbare set van regels.

Samenvatting van de belangrijkste punten

In het kort komt onze reactie neer op onderstaande punten:

1. Verdere vereenvoudiging van de nieuwe regels is noodzakelijk. Dit draagt bij aan betere uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid.
2. Er zijn manieren om keuzemogelijkheden te stroomlijnen, ter bevordering van de begrijpelijkheid:
 - a. Vereenvoudig de regeling partnerpensioen voor ongehuwd samenwonenden en geef hen de keuze om naast het partnerpensioen ook het ouderdompensioen te verdelen;
 - b. Voorkom het ontstaan van klein bijzonder partnerpensioen;
 - c. Vereenvoudig de keuze bij afwijking van de wettelijke standaard: kiezen voor een ander verdeelpercentage volstaat.
3. Een verplicht pensioenplan kan waarborgen dat al bij de scheiding afspraken over pensioen worden gemaakt.

- 4. Een kostenstijging onwenselijk, tegelijk overkomelijk – maar kostenbeheersing is absoluut noodzakelijk.
- 5. Beheerste bedrijfsvoering vraagt om een reële implementatietermijn.

De Pensioenfederatie begrijpt de wens om pensioenverdeling bij scheiding te optimaliseren door het proces te *standaardiseren* bij alle scheidingen met conversie als default. Tegelijkertijd gaat dit proces, zonder verdere stroomlijning, vooralsnog gepaard met onnodige complexiteit die juist afbreuk doet aan de doelstelling van eenduidigheid en duidelijkheid voor ex-partners.

Om het gezamenlijke doel te bereiken geven we in deze reactie enkele praktische voorstellen die bijdragen aan de uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving. Graag gaan we met u in gesprek over deze voorstellen. Over zowel het conceptbesluit als het wetsvoorstel hebben we daarnaast nog technische opmerkingen en vragen die overblijven. Die treft u aan in de bijlagen.

We vinden het van groot belang om wederzijdse overeenstemming over deze punten te bereiken om zo:

- van pensioenverdeling bij scheiding een begrijpelijk proces te maken voor ex-partners en degenen die hen begeleiden bij het maken van keuzes, en
- een niet te voorziene stijging van de uitvoeringskosten te voorkomen.

Praktische voorstellen ten behoeve van uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid

1. Vereenvoudiging van de nieuwe regels leidt tot betere uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid

Zoals we ook in onze reactie¹ op de internetconsultatie van het conceptwetsvoorstel aangaven, vinden we het positief dat enkele belangrijke knelpunten in de huidige regels worden opgelost. Maar wij vroegen we ook aandacht voor nieuwe knelpunten die het wetsvoorstel creëert. Die zijn er des te meer nu we inzicht in de lagere regelgeving hebben. We roepen daarom opnieuw en met nadruk op tot vereenvoudiging van de nieuwe regels.

¹ [Reactie](#) Pensioenfederatie van 24 januari 2019.

Eenvoud is van belang voor deelnemers om te voorkomen dat zij verzanden in keuzes en om hen in staat te stellen het overzicht te houden. Bij scheiding moeten zij al keuzes maken over complexe (financiële) zaken die moeilijk te overzien zijn op langere termijn. Pensioen is daarbij vaak een onderwerp dat niet de benodigde aandacht krijgt. Alleen als het simpel blijft, zullen de nieuwe regels ervoor zorgen dat bij scheiding de gevolgen voor pensioen een prominentere plek krijgen in het financieel bewustzijn van deelnemers. Daarnaast is meer eenvoud in de nieuwe regels van belang voor de pensioenuitvoerder (en daardoor van alle deelnemers) om de verwachte kostenstijgingen te kunnen beheersen.

2. Eenvoud kan door keuzemogelijkheden te stroomlijnen

Hieronder stellen we aanpassingen voor die de uitlegbaarheid en de uitvoerbaarheid van het conceptbesluit alsook van het wetsvoorstel aanzienlijk kunnen verbeteren.

2a. Vereenvoudig de regeling partnerpensioen voor ongehuwd samenwonenden en geef hen de keuze om naast het partnerpensioen ook het ouderdompensioen te verdelen

Volgens het wetsvoorstel wordt voor ongehuwd samenwonende partners (in de zin van de pensioenregeling) bij scheiding het partnerpensioen automatisch verdeeld. Het ouderdompensioen wordt, anders dan voor gehuwden en geregistreerde partners, niet verdeeld. Dit leidt tot een voor deelnemers onbegrijpelijke situatie als zij eerst samenwonen, daarna gaan trouwen en vervolgens scheiden. De pensioenuitvoerder voert bij uitblijven van afwijkende afspraken (in de meeste gevallen dus) de standaardverdeling uit. Het ouderdompensioen en het partnerpensioen opgebouwd tijdens het huwelijk worden verdeeld en voor de ex-partner omgezet in een eigen ouderdompensioen. Voor de ex-partner blijft er echter ook een partnerpensioen staan, namelijk dat deel dat is opgebouwd over de samenwoonperiode. Dit is niet logische en tevens onwenselijke situatie.

Praktische oplossing die logischer is voor ex-partners

Vanuit de ex-partners bekeken is het logischer dat ook het partnerpensioen uit de samenwoonperiode wordt geconverteerd. Zij maken geen onderscheid tussen partnerpensioen uit de huwelijkse periode en uit de samenwoonperiode.

Ook voor pensioenuitvoerders is onderscheid tussen partnerpensioen uit de huwelijkse periode en uit de samenwoonperiode complex.

Ons voorstel

- Wij stellen voor om bij verdeling na scheiding (in de zin van einde huwelijk) standaard het partnerpensioen over een eventuele eerdere samenwoonperiode mee te nemen in de conversie. Bij de conversie gaat dan het totale partnerpensioen (voor die partner) mee in de verdeling. Dit is een praktische oplossing.

Een nog betere oplossing is mogelijk via gelijktrekking van beide rechten

Ook voor mensen die samenwonen zonder daarna te gaan trouwen, wordt bij einde van de relatie automatisch het partnerpensioen verdeeld. Het ouderdompensioen kan echter niet verdeeld worden.

De betere oplossing is daarom het geven van dezelfde rechten aan ongehuwd samenwonenden als aan gehuwden.

Ons voorstel

- Wij stellen voor om ook ongehuwd samenwonenden de mogelijkheid te geven ouderdompensioen en partnerpensioen te converteren. Dit kan dan niet automatisch plaatsvinden, omdat pensioenuitvoerders geen melding van einde samenwoning uit de Basisregistratie Personen krijgen.
- Verdeling van het ouderdompensioen en partnerpensioen kan daarom alleen plaatsvinden op verzoek van beide ex-partners.
- Voor het doen van een dergelijk verzoek stellen wij een zelfde termijn voor als bij verdeling van pensioen bij ontbinding van een huwelijk, dus zes maanden.

Het wetsvoorstel gaat uit van automatische verdeling van het partnerpensioen over de samenwoonperiode. Maar dat is alleen mogelijk als de pensioenuitvoerder de begindatum van de samenwoning weet. Die datum is onder de huidige regelgeving niet relevant en dus beschikken veel pensioenuitvoerders niet over dat gegeven. Door alleen op verzoek van de ex-partners te verdelen, wordt ook het probleem van de onbekende begindatum naar de toekomst opgelost. Die einddatum kunnen de ex-partners dan bij het verzoek om verdeling opgeven.

■ *Voorkom het ontstaan van kleine bijzonder partnerpensioen*

De verschillende behandeling van ongehuwd samenwonenden en gehuwden zou hoe dan ook niet moeten leiden tot het ontstaan van kleine bijzondere partnerpensioenen. In beide oplossingen wordt de kans daarop een stuk kleiner. We lichten dit verder toe onder 2b.

2b. Voorkom het ontstaan van klein bijzonder partnerpensioen

Het wetsvoorstel bepaalt dat er geen recht is op pensioenverdeling als het ouderdomspensioen vóór verdeling lager is dan de afkoopgrens (2020: € 497,27 bruto per jaar). Reden daarvoor is het beperken van de uitvoeringslast voor pensioenuitvoerders. Dat is passend. Volgens het wetsvoorstel ontstaat er, wanneer het kleine ouderdomspensioen niet wordt verdeeld, nog wel een klein bijzonder partnerpensioen. Dit kleine bijzonder partnerpensioen zal altijd lager zijn dan € 30 bruto per maand (uitgaande van een partnerpensioen dat maximaal 70% is van het ouderdomspensioen).

Ook wanneer het ouderdomspensioen net boven de afkoopgrens ligt, en er dus conversie plaats vindt, kan de ex-partner kiezen om het kleine bijzonder partnerpensioen te behouden. Dat is een (niet voor de hand liggende, maar wel) bewuste keuze.

Aan dergelijke kleine bijzondere partnerpensioenen koppelt het wetsvoorstel vervolgens diverse uitruilmogelijkheden voor zowel de ex-partner als de pensioenuitvoerder:

- De ex-partner krijgt in het wetsvoorstel tot aan de pensioendatum de tijd om een klein bijzonder partnerpensioen om te ruilen in een nog kleiner ouderdomspensioen. Dit ouderdomspensioen ligt ver onder de afkoopgrens. In het beste geval enkele euro's bruto per maand. In het slechtste geval enkele euro's bruto per jaar.
- De pensioenuitvoerder behoudt het recht om een klein bijzonder partnerpensioen af te kopen, tenzij de ex-partner bewust ervoor heeft gekozen om het partnerpensioen buiten de conversie te houden.

De administratie van kleine bijzonder partnerpensioenen is voor een pensioenuitvoerder complex en duur. Het levert de ex-partner in termen van pensioenresultaat weinig op.

■ Complexe communicatie

Ook de communicatie zal een uitdaging zijn, omdat het belang voor de ex-partner beperkt is, en het dus moeilijk zal zijn voor de pensioenuitvoerder om er aandacht voor te vragen.

- Voor pensioenuitvoerders die klein bijzonder partnerpensioen binnen zes maanden na scheiding afkopen, betekent dit dat zij na de melding van scheiding de ex-partner moeten informeren over de conversie, de keuze binnen zes maanden om het bijzonder partnerpensioen buiten de conversie te houden, en als die keuze wordt gemaakt, over de afkoop van dat kleine bijzonder partnerpensioen door de pensioenuitvoerder. Nog afgezien van de keuzemogelijkheid voor de ex-partner om het kleine bijzonder partnerpensioen, dat buiten de conversie is gehouden, later alsnog uit te ruilen voor ouderdomspensioen. Dit is ook voor de ex-partner niet te begrijpen.
- Voor ex-partners, waarbij de één bij pensioenuitvoerder A een klein bijzonder partnerpensioen heeft en de ander bij pensioenuitvoerder B een grotere, kan ook het verschil in behandeling verwarrend zijn of zelfs onrechtvaardig overkomen. Zij zullen moeilijk kunnen bevatten waarom de ene pensioenuitvoerder iets anders doet dan de andere.

Ons voorstel

Wij stellen het volgende voor:

- Verdeel het partnerpensioen niet als het ouderdomspensioen lager is dan de afkoopgrens en dus ook niet wordt verdeeld. Dit geldt dan ook in ons voorstel om aan ongehuwd samenwonenden dezelfde rechten op verdeling van ouderdomspensioen en partnerpensioen te geven als gehuwden.
- Geef de ex-partner niet de keuze om een klein bijzonder partnerpensioen buiten de conversie te houden, maar neem het mee in de conversie naar een eigen ouderdomspensioen voor die ex-partner.
- Blijft de mogelijkheid gehandhaafd om klein bijzonder partnerpensioen buiten de conversie te houden, geef dan vervolgens geen recht om het op een later moment alsnog uit te ruilen in ouderdomspensioen.
- Beperk de termijn voor het uitruilen van een klein bijzonder partnerpensioen naar een eigen recht op ouderdomspensioen, bijvoorbeeld als het hiervoor genoemde voorstel geen doorgang vindt, tot een half jaar en geef deze keuze dus niet tot pensioeningang.

2c. *Keuze maken bij afwijking van de wettelijke standaard kan eenvoudiger: kiezen voor een ander verdeelpercentage volstaat*

De standaardverdeling na scheiding betreft volgens het wetsvoorstel het ouderdomspensioen en het partnerpensioen dat is opgebouwd tijdens het huwelijk. De ex-partners krijgen elk de helft daarvan. Zij mogen bij de scheiding afspreken om af te wijken van de standaardverdeling. De periode mag langer of korter zijn dan het huwelijk. De verdeling kan ook anders zijn dan elk de helft en ook anders per pensioensoort, bijvoorbeeld 80 – 20% voor het ouderdomspensioen en 40 – 60% voor het partnerpensioen.

Niet begrijpelijk en niet uitlegbaar

De combinatie van alle drie de keuzemogelijkheden: een afwijkende periode en een afwijkend verdeelpercentage dat ook per pensioensoort anders mag zijn, maakt de nieuwe regels voor deelnemers moeilijk te begrijpen. Wat betekent de ene keuze al dan niet gecombineerd met de andere keuze qua uitkomst? Dit zal onvermijdelijk leiden tot verwarring en onbegrip en draagt niet bij aan inzicht in financiële gevolgen door en voor ex-partners.

Een werkbare alternatieve methode bij een keuze voor een afwijkende verdeling over de voorhuwelijkse periode is wenselijk en is mogelijk

Ervaring en onderzoek leert dat mensen bij keuzes meestal de default, hier: de helft van het pensioen opgebouwd tijdens het huwelijk kiezen. In een veel kleiner aantal situaties maken zij een bewuste keuze voor een afwijkende verdeling.

Er zijn in het wetsvoorstel drie knoppen om aan te draaien die elk hun invloed hebben op de uitkomst. Maar waarom drie knoppen terwijl met één knop ook vrijwel elke gewenste uitkomst bereikbaar is?

Een andere verdeling kan heel goed vastgesteld worden met een verdeelpercentage over het pensioen dat is opgebouwd in de periode voor het huwelijk. Dat percentage kan dan anders zijn dan voor de verdeling tijdens het huwelijk. Op die manier kan vrijwel elke wenselijke verdeling worden bereikt. Pensioenuitvoerders kunnen in het voortraject de aanstaande ex-partners ondersteunen bij het maken van afwijkende afspraken. Bijvoorbeeld bij de vertaling van een niet gemelde samenwoonperiode ten opzichte van de totale voorhuwelijkse periode. Ook voor scheidingsprofessionals is deze methode gemakkelijk toe te passen. Op de langere termijn zou wellicht de

MIJN-omgeving van pensioenfondsen hier een tool voor kunnen geven. Pensioenuitvoerders kunnen op deze manier indirect bijdragen aan het maken van afspraken voorafgaand aan de scheiding. Dit veronderstelt wel dat ex-partners en hun begeleiders voldoende oog hebben voor het maken van afspraken in het voortraject.

Ons voorstel

- Beperk de keuzes voor afwijking van de standaardverdeling tot een afwijkend verdeelpercentage over het huwelijkse pensioen.
- Bij verdeling van pensioen uit de voorhuwelijkse periode is een verdeelpercentage naar keuze mogelijk (dat kan afwijken van het verdeelpercentage over het huwelijkse pensioen).

Ons voorstel voorkomt onnodige complexiteit in de uitvoering

Vervanging van de wettelijk vastgelegde keuzemogelijkheden door het meer praktische voorstel, dat tot vergelijkbare uitkomsten leidt, betekent ook dat een zeer grote complexiteit in de uitvoering van de regels wordt voorkomen. Die complexiteit zien we vooral in het conceptbesluit.

Pensioenuitvoerders moeten veel meer gegevens vastleggen in hun administratie. Voor een deel is dat nodig om de standaardverdeling goed te kunnen automatiseren. Maar een ander deel is alleen nodig om afwijkende afspraken uit te kunnen voeren, zeker wanneer er een waardeoverdracht is geweest. Hoe vaker mensen waardeoverdracht doen, hoe groter de hoeveelheid gegevens die moet worden geadministreerd en overgedragen. Daadwerkelijke vereenvoudiging bij waardeoverdracht is alleen mogelijk als de complexiteit in keuzemogelijkheden wordt weggenomen. Wij komen op een later moment graag met een vereenvoudigingsvoorstel.

Pensioenregister kan bij deze oplossing mogelijk een rol spelen

Voor de wat langere termijn zal wellicht het Pensioenregister een rol kunnen spelen in de informatie die voorafgaand aan een scheiding ter beschikking kan worden gesteld aan de deelnemer en zijn partner. Deze weg vraagt ook om eenvoudige regels waarvan je de uitkomsten goed kunt laten zien. Dat kan alleen na stroomlijning.

Bij het volgen van het voorstel onder 2a is de keuze voor een afwijkende periode nog minder vaak aan de orde

De keuze voor een afwijkende periode zal nog veel minder vaak aan de orde zijn in ons voorstel onder 2a: geef ongehuwd samenwonenden dezelfde rechten als gehuwden. De meest voor de hand liggende reden om te kiezen voor een afwijkende periode is namelijk de eerdere samenwoonperiode die standaard niet meegaat in de verdeling. In ons voorstel om de rechten van ongehuwd samenwonenden en gehuwden gelijk te trekken gaat die periode standaard wel mee als die gevolgd wordt door huwelijk en scheiding.

3. Stel het pensioenplan verplicht

De pensioenuitvoerder hoeft de ex-partners na de melding van scheiding niet te informeren over de mogelijkheid tot het maken van afwijkende afspraken. Wel geeft de pensioenuitvoerder informatie over de procedure voor het doorgeven van afwijkende afspraken en de termijn die daarvoor geldt. De toelichting stelt immers uitdrukkelijk dat de termijn van zes maanden na scheiding een administratieve termijn is, uitsluitend bedoeld voor het doorgeven van de afwijkende afspraken. Niet om dan pas te gaan nadenken over afwijkende afspraken. De afwijkende afspraken moeten dus al op het moment van de scheiding zijn gemaakt.

Wij voorzien echter dat de brief van de pensioenuitvoerder na de scheiding toch vaak pas het eerste moment zal zijn waarop ex-partners gaan nadenken over de pensioengevolgen, wanneer het eigenlijk al te laat is. Hierdoor kunnen ex-partners over en weer ongewild een deel van hun pensioen verliezen. Er ontbreekt voor pensioenuitvoerders een eerder moment waarop ze proactief en gericht de deelnemers kunnen informeren. Zij kunnen slechts volstaan met de algemene informatie op de website.

De default leidt niet tot pensioenbewustzijn bij ex-partners

In de toelichting bij het wetsvoorstel staat als argument waarom een verplicht pensioenplan voorafgaand aan de scheiding niet nodig is, dat er een default pensioenverdeling is geregeld, wat bij een ouderschapsplan niet het geval is. Maar als er tijdens een scheiding geen pensioenafspraken zijn gemaakt, dan zullen de ex-partners vaak het idee hebben dat er nog niets is geregeld over pensioen en dat dat later nog kan. Deze situatie kan ongewild zijn en bijvoorbeeld indruisen tegen reeds gemaakte afspraken over andere (financiële) onderdelen die wel bij de scheiding aan bod zijn gekomen.

■ Ons voorstel

- Stel een pensioenplan verplicht bij de scheiding. Aandacht voor pensioen is dan onontkoombaar. De afspraken kunnen direct na de scheiding worden doorgegeven aan de pensioenuitvoerder. De verdeling kan kort erna worden verwerkt, zodat ex-partners snel financieel inzicht hebben. Processen als pensionering en waardeoverdracht kunnen dan sneller afgerond worden.

Wij hechten er bijzondere waarde aan om adequate begeleiding *tijdens* de scheiding in overleg met u goed vorm te geven.

4. Een kostenstijging onwenselijk, tegelijk overkomelijk – maar kostenbeheersing is absoluut noodzakelijk

De Pensioenfederatie ziet als gevolg van de invoering van het wetsvoorstel een flinke kostenstijging ontstaan voor pensioenuitvoerders. Dat is onwenselijk, maar overkomelijk omdat juist een belangrijk doel van het wetsvoorstel is dat zo veel mogelijk deelnemers kort na een scheiding duidelijkheid krijgen over de gevolgen van de scheiding voor hun pensioen. Nu wordt bij maar 20% van de scheidingen het formulier waarmee pensioen wordt verdeeld ingestuurd. Pensioenuitvoerders zullen door de wetsaanpassing veel meer scheidingen te verwerken krijgen (er zijn meer dan 30.000 scheidingen per jaar). Daarnaast blijven de oude regels van toepassing op scheidingen voor de inwerkingtreding van het wetsvoorstel.

Maar de kostenstijging moet wel worden beheerst. Er moet een evenwicht zijn tussen optimale flexibiliteit voor de deelnemer en ex-partner enerzijds en anderzijds een uitlegbare regeling die tegen acceptabele kosten kan worden uitgevoerd. De Pensioenfederatie is van mening dat in het conceptbesluit alsook in het wetsvoorstel die balans is doorgeslagen naar een te veel aan flexibiliteit en daarmee een grote mate van complexiteit in de uitvoering.

5. Beheerste bedrijfsvoering vraagt om een reële implementatietermijn

Zonder een reële implementatietermijn kan eenvoudigweg geen sprake zijn van beheerste en integere bedrijfsvoering. We verwijzen naar onze reactie op de internetconsultatie van het conceptwetsvoorstel. Vanaf het moment waarop de wet en de nadere regels definitief zijn vastgesteld is ten minste 1,5 jaar nodig om systemen, processen en communicatie aan te passen alsook de benodigde besluitvorming door de fondsen te laten plaatsvinden.

Het is vanuit uitvoeringsperspectief zeer wenselijk om het wetsvoorstel in werking te laten treden op 1 januari van een jaar.

Tot slot

Gezien de grote maatschappelijke impact van de nieuwe regels gaan we ervan uit dat de overheid voorafgaand aan de inwerkingtreding ervan een publiekscampagne zal inzetten om burgers (en scheidingsprofessionals) op de hoogte te brengen. Wij zijn graag bereid hierin, met het Verbond van Verzekeraars, gezamenlijk op te trekken.

In de bijlagen hebben we nadere opmerkingen en vragen over het conceptbesluit en het wetsvoorstel opgenomen.

Graag lichten we onze reactie mondeling nader toe.

Met vriendelijke groeten,

w.g.

Edith Maat

Directeur

Bijlagen:

1. Technische opmerkingen bij conceptbesluit Pensioenverdeling bij scheiding
2. Nadere opmerkingen en overblijvende vragen bij Wetsvoorstel Pensioenverdeling bij scheiding

BIJLAGE 1

Technische opmerkingen bij conceptbesluit Pensioenverdeling bij scheiding

Artikel 2 Verdeelmethode voor conversie

Artikel 2 lid 1

Het wetsvoorstel en het conceptbesluit definiëren het begrip 'waarde' niet. De tekst van artikel 2 en de toelichting bij dit artikel maken onvoldoende duidelijk dat de waarde van de opgebouwde aanspraken bij aanvang van het huwelijk en bij de scheiding wordt bepaald ten tijde van de scheiding. Het gaat dus niet om de berekening van de waarde op de huwelijksdatum van de tot dat moment opgebouwde aanspraken.

We stellen daarom voor om in lid 1 te verduidelijken dat het gaat om 'de waarde ten tijde van de scheiding van de opgebouwde aanspraken of de waarde ten tijde van de scheiding van de pensioenuitkeringen'. Dit begrip komt ook terug in lid 2, in artikel 7 onder b en artikel 8 lid 1 onder c. Wij verzoeken de toelichting hierop ook aan te passen.

Verder stellen we voor in de toelichting te verduidelijken dat niet alleen de opgebouwde aanspraken, in geval van de standaardverdeling, 50-50 worden verdeeld. Maar ook de contante waarde van de opgebouwde aanspraken. Daarbij worden de factoren voor ouderdomspensioen op één leven en niet op twee levens bepaald. Hiermee wordt een verzwaring van de actuariële werkzaamheden en de administratieve inrichting voorkomen. De 50-50 verdeling van de contante waarde in uitkeringsregelingen sluit dan ook aan bij de 50-50 verdeling van beleggingskapitaal in premieregelingen.

Dit betekent in eenvoudige formule:

(Opgebouwd ouderdomspensioen bij scheiding -/- opgebouwd ouderdomspensioen bij huwelijk, rekening houdend met kortingen en toeslagen tijdens het huwelijk) * contante waarde factor.

De helft hiervan is de waarde ouderdomspensioen voor de ex-partner. Dezelfde berekening geldt ook voor het partnerpensioen. Het totaal van de twee waardes wordt omgezet in een eigen ouderdomspensioen voor de ex-partner.

Artikel 2 lid 2

We vragen ons af of in deze bepaling of elders verduidelijkt moet worden dat in geval van een eerdere scheiding het pensioen opgebouwd tot die eerdere

■ scheidingsdatum niet meegaat in de verdeling bij een latere scheiding. Vergelijk de definitie van ‘deelnemingsjaren’ in artikel 1. Volgens de toelichting wordt met ‘voor de verdeling relevante aantal jaren tot het tijdstip van scheiding’ bedoeld dat de jaren tot een eerdere scheiding niet meetellen bij de verdeling bij een latere scheiding. Dit speelt niet alleen bij de verhoudingsgewijze methode, maar ook in de AG-methode.

Artikel 2 lid 3

We verzoeken in de toelichting te verduidelijken dat als de pensioenregeling keuzes kent, zoals bijvoorbeeld hoog/laag uitbetaling van pensioen, deze ook kunnen gelden voor de ex-partner als na de scheiding het geconverteerde pensioen direct ingaat vanwege het bereikt hebben van de pensioenleeftijd. De keuzes kunnen in deze situatie ook beperkt of uitgesloten worden in de pensioenregeling.

Artikel 2 lid 4

Wij verzoeken in de bepaling of in de toelichting te verduidelijken dat niet gekozen kan worden voor een latere einddatum van de periode waarover verdeling plaatsvindt dan de scheidingsdatum. Ter voorkoming van onduidelijke en onuitvoerbare situaties als overlap met een eventuele nieuw huwelijk of samenwoning of life-events die zich in de periode na de scheiding hebben voorgedaan.

Met ons praktische voorstel om in het wetsvoorstel de deelnemer het huwelijkse en voorhuwelijkse pensioen alleen te laten verdelen met een verdeelpercentage is deze bepaling voor nieuwe huwelijken na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet meer relevant.

Artikel 3 Toepassingsbereik verhoudingsgewijze verdeelmethode

Artikel 3 onder a

Deze bepaling lijkt nu alleen te regelen dat de pensioenuitvoerder die niet over alle benodigde gegevens beschikt het pensioen over de gehele huwelijkse periode met de verhoudingsgewijze methode berekent.

We stellen voor om vóór ‘het uitvoeringsorgaan niet beschikt ...’ toe te voegen ‘of voor zover’. Daarmee wordt mogelijk gemaakt dat de pensioenuitvoerder die bijvoorbeeld vanwege een waardeoverdracht of een collectieve omzetting van pensioenen naar een hogere pensioenleeftijd, wel de AG-methode uit artikel 2 kan toepassen over de pensioenopbouw na de waardeoverdracht of

collectieve omzetting, en de verhoudingsgewijze methode voor het deel van de pensioenopbouw uit de waardeoverdracht of uit de collectieve omzetting. Dat betekent een combinatie van de twee methodes, zodat waar mogelijk de voordelen van de AG-methode kunnen worden benut.

Verder verzoeken we om in het artikel of in de toelichting te verduidelijken dat het gaat om gegevens die de pensioenuitvoerder niet in zijn geautomatiseerde processen beschikbaar heeft. Het zou kunnen dat in individuele situaties de betreffende gegevens in een papieren dossier, verouderde archieven of systemen zijn te achterhalen. Maar daarmee kan de verdeling niet geautomatiseerd worden verwerkt.

Met ons praktische voorstel om in het wetsvoorstel de deelnemer het huwelijkse en voorhuwelijkse pensioen alleen te laten verdelen met een verdeelpercentage is deze bepaling voor nieuwe huwelijken na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet meer relevant.

Artikel 4 Verhoudingsgewijze verdeelmethode

Artikel 4 lid 2

In deze bepaling moet verduidelijkt worden dat het tijdstip van de (waarde)berekening, het aantal huwelijksjaren en het aantal deelnemingsjaren waarmee het verhoudingsgetal zoals bepaald in lid 1 wordt vastgesteld, afhankelijk is van de periode waarop het verhoudingsgetal wordt toegepast. Wordt over de gehele huwelijkse periode een combinatie van eerst verhoudingsgewijze methode en daarna AG-methode gebruikt, dan wordt het verhoudingsgetal alleen toegepast op de periode waarvoor de verhoudingsgewijze methode wordt gebruikt en dus op het opgebouwde pensioen in en de jaren gelegen in deze periode.

Met ons praktische voorstel om in het wetsvoorstel de deelnemer het huwelijkse en voorhuwelijkse pensioen alleen te laten verdelen met een verdeelpercentage is deze bepaling voor nieuwe huwelijken na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet meer relevant.

Artikel 5 Aanvang deelnemerschap

Artikel 5 lid 2

De Pensioenfederatie waardeert het dat van het begrip 'aanvang deelnemerschap' een mogelijke benadering wordt genoemd. Tegelijkertijd

blijkt uit de huidige praktijk van verdelingen dat ex-partners lang niet altijd tot een gezamenlijke reactie komen na inschrijving van de scheiding. Deze bepaling hanteert de fictie dat de datum waarop de minimumtoetredingsleeftijd uit de regeling is bereikt, geldt als datum van aanvang deelnemerschap. Deze keuze valt zeer voordelig uit voor de deelnemer. Het andere uiterste is de fictie om de huwelijksdatum als 'datum van aanvang deelnemerschap' te kiezen, wat zeer voordelig zou zijn voor de ex-partner. We vinden het redelijk om bij gebrek aan voldoende gegevens de datum te kiezen die midden tussen deze twee data is gelegen.

In de bepaling ontbreekt de situatie waarin de ex-partners elk een andere aanvangsdatum aan de pensioenuitvoerder doorgeven. Voor de volledigheid zou die nog moeten worden toegevoegd.

Het uitvragen van gegevens waarover beide ex-partners het eens moeten zijn, zonder dat zij bij de scheiding pensioenafspraken hebben gemaakt, levert in de praktijk problemen op.

Met ons praktische voorstel om in het wetsvoorstel de deelnemer het huwelijkse en voorhuwelijkse pensioen alleen te laten verdelen met een bij scheiding overeengekomen verdeelpercentage, is deze bepaling voor nieuwe huwelijken na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet meer relevant.

Artikel 6 Grondslagen bij conversie

Om onduidelijkheid te voorkomen stellen we voor om na 'gebruikt' toe te voegen 'zoals deze gelden ten tijde van de scheiding'.

Artikel 6 onder c

Uit de toelichting bij het conceptbesluit is niet helemaal duidelijk of rekening is gehouden met de twee berekeningsstappen die gemaakt worden bij conversie: waarde ouderdomspensioen + waarde partnerpensioen = totale waarde voor ex-partner. Deze totale waarde wordt omgezet in een eigen ouderdomspensioen voor de ex-partner. Voor het bepalen van de waarde van het partnerpensioen stellen we voor uit te gaan van de fondsgrondslagen in plaats van het werkelijke leeftijdsverschil. Daarmee wordt fondsresultaat voorkomen. Voor het bepalen van het door conversie te verkrijgen ouderdomspensioen zijn we het eens met het hanteren van de werkelijke

leeftijd van de ex-partner. Samengevat stellen we onderstaande grondslagen voor.

Onderwerp:	te baseren op:
Overlevingskansen	Fonds-/verzekeraarspecifiek
Ervaringssterfte	Fonds-/verzekeraarspecifiek
Rente	Vaste rts
Leeftijdsverschil vrouw/man voor partnerpensioen	Fonds-/verzekeraarspecifiek
Leeftijdsverschil vrouw/man voor ouderdompensioen	Werkelijke leeftijd

Tabel: grondslagen

Ter verduidelijking stellen we daarom voor om de bepaling onder c te wijzigen in:

c. voor het bepalen van de waarde van het partnerpensioen: het leeftijdsverschil tussen de partners specifiek voor het uitvoeringsorgaan; en een nieuw onderdeel d toe te voegen:

d. voor het bepalen van het door conversie te verkrijgen ouderdompensioen voor de verdelingsgerechtigde partner de werkelijke leeftijd van die partner; en

Het huidige onderdeel d wijzigt dan in e.

Artikel 6 onder d

We gaan ervan uit dat met ‘specifiek voor het uitvoeringsorgaan’ niet wordt bedoeld op een vaste rentetermijnstructuur die voor verzekeraars anders is dan voor pensioenfondsen en dat voor pensioenuitvoerders in de zin van de Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. Daarnaast zal bij een aantal pensioenuitvoerders de behoefte zijn om ook voor dit onderdeel fondsgrondslagen te mogen gebruiken als zij voor de flexibiliseringskeuzes in hun pensioenregeling ook geen rts hanteren.

Artikel 7 Te registreren gegevens

Artikel 7 onder a

Zie onze opmerking bij artikel 2 lid 1 over het begrip ‘waarde’.

Het voorstel voor een wat eenvoudigere methode van gegevensverstrekking bij waardeoverdracht, dat wij voorbereiden, ziet onder meer op deze bepaling.

Met ons praktische voorstel om in het wetsvoorstel de deelnemer het huwelijkse en voorhuwelijkse pensioen alleen te laten verdelen met een verdeelpercentage is deze bepaling voor nieuwe huwelijken na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet meer relevant.

Artikel 8 Gegevensverstrekking bij waardeoverdracht

Het voorstel voor een wat eenvoudigere methode van gegevensverstrekking bij waardeoverdracht, dat wij momenteel in voorbereiding hebben, ziet onder meer op deze bepaling.

Met ons praktische voorstel om in het wetsvoorstel de deelnemer het huwelijkse en voorhuwelijkse pensioen alleen te laten verdelen met een verdeelpercentage zijn de onderdelen a en b in lid 1 voor nieuwe huwelijken na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet meer relevant.

Artikel 9 Ontbrekende gegevens na waardeoverdracht

Deze bepaling hangt samen met het voorgaande artikel. Het uitvragen van gegevens waarover beide ex-partners het eens moeten zijn, zonder dat zij bij de scheiding pensioenafspraken hebben gemaakt, vraagt om problemen. Met ons praktische voorstel om in het wetsvoorstel de deelnemer het huwelijkse en voorhuwelijkse pensioen alleen te laten verdelen met een verdeelpercentage is deze bepaling voor nieuwe huwelijken na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet meer relevant.

Artikel 10 Informatieverstrekking na melding scheiding

Wij stellen voor om de huidige tekst op te nemen in een nieuw lid 1. En in een nieuw lid 2 de voorwaarden te vermelden voor verlenging van de termijn waarbinnen afwijkende afspraken doorgegeven moeten worden. Deze voorwaarden ontbreken nu.

Artikel 10 onder b

Ter verduidelijking stellen we voor om achter 'afwijkende afspraken' toe te voegen 'die zijn gemaakt bij de scheiding'. Dan is voor ex-partners en de scheidingsprofessional direct zichtbaar dat de zes maanden na de scheiding niet bedoeld zijn om dan afspraken te gaan maken.

Melding van scheiding van tafel en bed

Voor scheidingen van tafel en bed ontvangen pensioenuitvoerders tot nu toe geen melding vanuit het huwelijksgoederenregister. Hierdoor is de kans groot dat de pensioenuitvoerder pas na de termijn van zes maanden op de hoogte wordt gesteld van de scheiding van tafel en bed en ex-partners onderling verevening moeten regelen. Een mogelijke oplossing is dat een verplichte melding van een scheiding van tafel en bed bij de basisregistratie personen wordt geïntroduceerd.² Met die informatieverstrekking zouden pensioenuitvoerders het proces van pensioenverdeling kunnen opstarten en uitvoeren.

Overigens zijn wij van mening dat ook bij een te late melding van scheiding van tafel en bed conversie moet kunnen plaatsvinden in plaats van onderlinge verevening. Zie ook onze opmerkingen en vragen in bijlage 2.

Artikel 11 Informatieverstrekking na conversie

Artikel 11 lid 3

We ondersteunen het uitgangspunt dat op verzoek een opgave van de berekening wordt verstrekt. De Pensioenfederatie gaat ervan uit dat dit één opgave is die niet hoeft te worden herhaald.

Artikel 12 Informatieverstrekking na verevening

We verzoeken in de bepaling of in de toelichting te verduidelijken dat de informatieverplichtingen in dit artikel alleen van toepassing zijn bij verevening van een pensioen als bedoeld in artikel 1 lid 2 van het wetsvoorstel, zoals het vermelde herberekend arbeidsongeschiktheidspensioen. Mocht bedoeld zijn dat ook in de andere situaties van mogelijke verevening informatieverstrekking vanuit de pensioenuitvoerder verplicht is, dan vragen we dit ook te verduidelijken alsook op te nemen welke informatie dat dan is. Ons voorstel zou zijn alleen informatie te verstrekken over verevening 50-50 over de huwelijkse periode. En daarvoor een beperking in de tijd op te nemen, om te voorkomen dat pensioenuitvoerders jaren na de scheiding om een vereveningsopgave wordt gevraagd. Dergelijke opgaven zijn zeer bewerkelijk, aangezien in de tussentijd pensioenregelingen, pensioenleeftijden enzovoorts wijzigen.

² Waarmee artikel 173 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek zou worden aangevuld en vanuit het register als bedoeld artikel 116 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek een ordentelijke gegevenslevering ter uitvoering van het wetsvoorstel zou gaan plaatsvinden.

Artikel 13 Algemene voorwaarden voor informatieverstrekking

We signaleren dat deze bepaling niet aansluit bij de bestaande praktijk waarin digitaal wordt gecommuniceerd. De praktijk van alle dag wijst uit dat veel deelnemers bij voorkeur digitaal communiceren. De Pensioenfederatie stelt voor dat digitaal communiceren leidend wordt en op verzoek, of bij ontbreken van het e-mailadres, schriftelijk wordt gecommuniceerd. Dat bespaart kosten en past bij de maatschappelijke ontwikkelingen waarin meer en meer digitaal wordt gecommuniceerd.

Artikel 14 Kosten

De kosten die voor berekeningen worden gemaakt zijn bij lange na niet kostendekkend. Pensioenuitvoerders mogen maximaal € 100 per ex-partner aan kosten in rekening brengen of in mindering brengen op de uit te betalen bedragen (artikel 3 lid 4 wetsvoorstel). Een factureringsproces is omslachtig en weegt qua kosten niet op tegen het innen van de € 100. Betaling blijft geregeld uit, leert ervaring. Inhouden op een uitkering die over jaren wordt gedaan, is ook niet te prefereren.

We stellen voor om de kosten in mindering te brengen op de conversiewaarde van het pensioen voor beide ex-partners. Verschil in pensioenresultaat is nauwelijks merkbaar. En de pensioenuitvoerders krijgen de kosten betaald. Wel is hiervoor een aanpassing van de afkoopbepaling in de Pensioenwet nodig. Want een (klein) deel van het pensioen verliest hierdoor zijn pensioenbestemming.

Artikel 15 Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling

Artikel 15 onderdeel A

Voor de termijn waarbinnen na conversie de gevolgen voor het ouderdomspensioen en partnerpensioen zichtbaar moeten zijn in het Pensioenregister zou het volgens ons voor de hand liggen om aan te sluiten bij wat gangbaar is bij het actualiseren van de gegevens. Dat is drie keer per jaar, elke vier maanden.

Artikel 15 onderdeel C

De Pensioenfederatie benadrukt dat de in dit onderdeel beschreven vijfjarige overgangsregel inhoudt dat alle vereveningen die bij pensioenuitvoerders zijn gemeld sinds de inwerkingtreding van de Wet verevening pensioen bij scheiding moeten worden verwerkt.

Dit terwijl de huidige wet mogelijk maakt dat pensioenuitvoerders op pensioeningangsdatum van de deelnemer het pensioen verdelen. Tot die tijd kan de op termijn te verevenen pensioenaanspraak 'geormerkt' zijn om (1) pas op het moment dat een pensioenuitkering ingaat te verevenen (twee betalingen aan de twee verschillende rechthebbenden te doen) of (2) bij een eerdere waardeoverdracht ten behoeve van de vereveningsplichtige deelnemer over te dragen.

Dat is een eenvoudig systeem dat ook aansluit bij het uitgangspunt dat als de partner van de deelnemer voorafgaand aan de pensioeningangsdatum zou overlijden de volledige aanspraak weer toekomt aan de deelnemer. Een eenvoudig systeem dat ook kostenefficiënt is omdat op momenten die er toe doen acties van de pensioenuitvoerder volgen. Namelijk bij waardeoverdracht, pensioneren van de deelnemer of overlijden van de partner van de deelnemer. Als partners in het huidige systeem kiezen voor verwerking (conversie) wordt deze keuze direct verwerkt.

De Pensioenfederatie begrijpt de wens om actueel inzage te bieden in de gevolgen van verevening. Tegelijkertijd is die inzage al gegeven bij de verevening en de bevestiging daarvan. De werkvoorraad van vereveningen van de afgelopen 25 jaar moet volgens het conceptvoorstel binnen vijf jaar worden afgewikkeld en getoond op mijnpensioenoverzicht.nl.

De vraag die opkomt is of de investeringen die nu van pensioenuitvoerders worden gevraagd opwegen tegen het doel om actueel te informeren over de gevolgen van de verevening. De kosten die gemoeid zijn met het verwerken van de werkvoorraad binnen vijf jaar worden gedragen door alle deelnemers van pensioenfondsen. Dergelijke kosten konden niet worden voorzien. De Pensioenfederatie stelt voor dat pensioenuitvoerders zelf op basis van eigen communicatiebeleid, waarbij een afweging van doelen en benodigde middelen wordt gemaakt, de werkvoorraad afwikkelen, maar in ieder geval binnen tien jaar na inwerkingtreding.

■ **BIJLAGE 2**

Nadere opmerkingen en overblijvende vragen bij Wetsvoorstel Pensioenverdeling bij scheiding

Artikel 3 Pensioenverdeling

1. Artikel 3, lid 1: ex-partners kunnen het recht op pensioenverdeling uitsluiten. Wat sluiten zij dan precies uit? Is dat alleen verdeling van het ouderdomspensioen op grond van dit wetsvoorstel? En partnerpensioen wordt dan wel verdeeld op grond van de Pensioenwet/Wet verplichte beroepspensioenregeling? Dat is niet duidelijk voor ex-partners. Zij zullen verwachten dat er niets wordt verdeeld.

De tekst zou in ieder geval duidelijker kunnen door niet te spreken van 'het pensioen', maar expliciet van opgebouwde ouderdomspensioen en/of partnerpensioen. En door verwijzing naar het betreffende wettelijke kader toe te voegen, bijvoorbeeld het partnerpensioen als bedoeld in artikel 57 Pensioenwet en 68 Wet verplichte beroepspensioenregeling.

2. Dat het wetsvoorstel geldt voor alle scheidingen na invoeringsdatum is helder. Uit de memorie van toelichting wordt duidelijk dat bij bestaande afspraken die bij aanvang van huwelijk of geregistreerd partnerschap gedurende de WVPS 1995 zijn gemaakt, deze afspraken gelden, tenzij deze alleen verwijzen naar de WVPS 1995. In dit laatste geval moeten bij de scheiding nieuwe afspraken conform de WPS 2021 worden gemaakt. In de praktijk blijkt de verdeling gebaseerd op de WVPS 1995 niet altijd compleet (meer) na de invoering van 57 Pensioenwet en 68 Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ex-partners zouden geholpen zijn met een duidelijk set aan regels in een wet waarin ook wordt toegelicht dat bijvoorbeeld uitsluiting van verdeling ook betrekking heeft op deze bepalingen. **Vraag:** hoe ziet u deze overgangssituatie? Betekent dit in de praktijk niet dat altijd nieuwe afspraken moeten worden gemaakt?

Verschil in verdeling ouderdomspensioen en partnerpensioen bij samenwonen.

1. Voor ouderdomspensioen telt alleen de huwelijkse periode mee. Voor partnerpensioen de huwelijkse én samenwoonperiode. Dat is op zijn minst onduidelijk voor ex-partners.
2. Samenwoners kunnen niet kiezen voor afwijking van bijzonder partnerpensioen? Of houdt artikel 57, lid 3 (na hernummering) ook in dat

- de periode waarover het BPP wordt vastgesteld, op een andere wijze worden berekend?
- 3. Voor samenwoners wordt de helft van het partnerpensioen dat tijdens de samenwoonperiode is opgebouwd, afgesplitst. Is dan sprake van overbedeling van de samenwonende deelnemer: die krijgt volledig ouderdompensioen én de helft van het partnerpensioen tijdens de relatie. Hoe rechtvaardig is dit onderscheid? Vooral omdat samenwonenden niet kunnen kiezen voor verdeling van het ouderdompensioen.
- 4. Waarom vervallen heel kleine bijzondere partnerpensioenen niet automatisch? Gelijktrekken met hele kleine ouderdompensioenen, die vervallen automatisch vanaf 2019, is logischer. Het wetsvoorstel lijkt op dit punt inconsistent en is lastig uitlegbaar.
- 5. Bestaande kleine bijzondere partnerpensioenen: de pensioenuitvoerder kan binnen 2 jaar na inwerkingtreding van de wet uitruilen in ouderdompensioen. De ex moet daarbij instemmen. Zou een 'geen bezwaar' niet een betere werkwijze zijn vanwege het uitgangspunt dat dit een zelfstandig(er) recht zou moeten zijn?

Scheidingen van tafel en bed

Als een scheidingsmelding binnenkomt dan hebben ex-partners 6 maanden de tijd om afwijkende afspraken door te geven. Als er eerst sprake is geweest van een scheiding van tafel en bed dan kan de pensioenuitvoerder alleen daarnaar handelen als partijen dit binnen zes maanden na de ontbindingsdatum aan de pensioenuitvoerder doorgeven d.m.v. het opsturen van afwijkende afspraken. Immers, anders weet de pensioenuitvoerder niet dat er sprake is van een scheiding van tafel en bed.

Met andere woorden de pensioenuitvoerder heeft geen onderzoeksplicht om bij elke scheiding na te gaan of er sprake is geweest van een scheiding van tafel en bed via het huwelijksgoederenregister. Of er moet een geautomatiseerde, gevalideerde gegevensstroom op gang komen om pensioenuitvoerders op de hoogte te stellen.

Ontbinding huwelijk na scheiding van tafel en bed

Als er sprake is van een ontbinding van het huwelijk na een scheiding van tafel en bed en het scheidingsconvenant na scheiding van tafel en bed wordt binnen 6 maanden opgestuurd, dan gaat de pensioenuitvoerder over tot conversie van het ouderdompensioen o.b.v. die afspraken en wordt het bijzonder partnerpensioen afgesplitst. De berekeningsperiode is dan dus voor

■ wat betreft de conversie van het ouderdomspensioen de periode tot aan datum scheiding tafel en bed en voor wat betreft de afsplitsing van het bijzonder partnerpensioen tot aan ontbindingsdatum?

Als er geen afspraken worden opgestuurd, dan weet de pensioenuitvoerder ook niet dat er sprake was van een eerdere scheiding van tafel en bed dus dan volgt de normale standaardconversie van ouderdomspensioen en partnerpensioen met voor beide pensioensoorten de berekeningsperiode tot aan ontbindingsdatum.

Vragen

1. Als er sprake is van een scheiding van tafel en bed en deze wordt binnen 6 maanden na scheiding gemeld, dan geldt conversie van alleen het ouderdomspensioen. Bij latere ontbinding zou dan ook conversie van het bijzonder partnerpensioen plaatsvinden? Of vervalt dan de eerdere conversie? Of moeten ex-partners nieuwe afspraken maken?
2. Als er sprake is van verevening als scheiding van tafel en bed later dan 6 maanden na scheiding wordt gemeld. Conversie in geval van ontbinding na scheiding van tafel en bed. Dan vervalt dan eerdere verevening? Zouden bij ontbinding nieuwe afspraken gemaakt kunnen worden?
3. De Pensioenfederatie vraagt met nadruk, ter vereenvoudiging van het proces, om scheidingen en scheidingen van tafel en bed op dezelfde manier te verdelen. Dat voorkomt een complexe uitvraag – vanwege een beperkte groep scheidingen van tafel en bed – en vervolgens complexe verdelingen. Het voorkomt ook het aan ex-partners uitleggen van het verschil tussen een ‘echte’ scheiding en scheiding van tafel en bed voor de gevolgen van het ouderdomspensioen en partnerpensioen. Uitlegbaarheid van de regels is een absolute ‘must’. Dit onderscheid draagt daar zeker niet aan bij.

Een melding vanuit het huwelijksgoederenregister of een formele meldingsplicht bij de Basisregistratie Personen lijkt de Pensioenfederatie vanwege het belang van goede uitvoering een vereiste.